

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 268/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Romanom Frňom, Uralská 11, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 167/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2018 elektronickou formou doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 167/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že 2. júla 2014 sťažovatelia podali na okresnom súde žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením vecí (rodinný dom a k nemu priliehajúci pozemok, pozn.).

Sťažovatelia okrem jednotlivých úkonov v napadnutom konaní a poukázaním na nečinnosť/neefektívnu činnosť okresného súdu v napadnutom konaní uviedli, že *„... v tejto veci ide o konanie, ktoré sa týka bydliska sťažovateľov, ktoré je veľmi problematické z dôvodu prehnane emotívneho správania žalovanej, s ktorou sú sťažovatelia v súčasnosti podieloví spoluvlastníci. Preto by súd mal dbať na to, aby bola, aby bola ochrana práv sťažovateľov rýchla a účinná. To sa nedá povedať o konaní, v ktorom bol návrh podaný už v lete 2014, pričom do dnešného dňa sa vo veci konalo len jediné pojednávanie, nie sú vypracované všetky znalecké posudky a teda je len veľmi malý predpoklad, že konanie bude v skorej dobe skončené. Od začiatku konania ubehla doba štyroch rokov a spor nebude ani v najbližšej dobe právoplatne skončený.“*

Ďalej sťažovatelia poukázali aj na skutočnosť, že *«... podali sťažnosť predsedníčke súdu, ktorá na sťažnosť odpovedala dňa 18. 4. 2017 tak, že „s poľutovaním musím konštatovať, že súd pri vykonávaní znaleckého dokazovania doposiaľ efektívne nevyužíval prostriedky, ktoré má podľa právneho poriadku k dispozícii na zabezpečenie plynulého postupu súdneho znalca pri vykonávaní znaleckého dokazovania, a že celkovú dobu vykonávania znaleckého dokazovania nepovažujem za primeranú. Dovoľte mi, aby som sa Vám za túto nečinnosť súdu touto cestou ospravedlnila.“ Opatrením predsedníčky súdu bol tiež dňa 18. 4. 2017 nariadený dohľad nad plynulosťou súdneho konania.»*

3. Sťažovatelia v petite navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie ich v bode 1 označených základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia zároveň žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,42 €.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca

9. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

10. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

11. Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

12. Ústavný súd je štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) a v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom však predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných

predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti (m. m. III. ÚS 663/2014).

13. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovatelia sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Sťažnosť môže mať z hľadiska formy listinnú alebo elektronickú podobu (§ 125 ods. 1 CSP). Ústavnému súdu bola sťažnosť doručená v elektronickej forme, pričom z oznámenia o výsledku overenia elektronických podpisov podania ePodateľňou ústavného súdu (ďalej len „oznámenie“) vyplýva, že sťažnosť neobsahuje elektronický podpis. O tejto skutočnosti bol právny zástupca informovaný v oznámení, ktoré mu bolo odoslané 12. júla 2018. V lehote desiatich dní však právny zástupca sťažovateľov ústavnému súdu nedoručil sťažnosť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizovanú podľa osobitného predpisu v zmysle § 125 ods. 2 CSP v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde.

15. K sťažnosti tiež nebola priložená sťažnosť predsedníčke okresného súdu na prieskum v napadnutom konaní a odpoveď predsedníčky okresného súdu na túto sťažnosť, pričom sťažovatelia tieto písomnosti zmieňujú v sťažnosti (analogicky § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. I. ÚS 607/2017, I. ÚS 257/2017, I. ÚS 490/2017).

17. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovatelia spolu so sťažnosťou dodatočne doručili aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom z 10. júla

2018, predmetné splnomocnenie bolo udelené „vo veci podania sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 Ústavy SR, zastupovania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a vo veci prijatia prípadných priznaných nárokov...“.

V prípade, že sťažovatelia udelili splnomocnenie advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom v konaní o tejto sťažnosti smerujúcej proti priet'ahom v súdnom konaní, bolo potrebné, aby splnomocnenie obsahovalo nezameniteľné a dostatočne určité označenie predmetu konania o sťažnosti, ktorým je presné označenie všeobecného súdu, a konania, v ktorom má podľa sťažovateľov dochádzať k priet'ahom.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nedostatok v zákonom predpísaných náležitostiach, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Z publikovanej judikatúry jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

19. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokát).

20. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

22. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej (res iudicata) v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovatelia v tejto veci predložili ústavnému súdu novú sťažnosť, ktorá bude spĺňať všetky zákonom predpísané náležitosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018